



Ruimte maken voor herstel en een gezonde ontwikkeling

Naast het reguliere aanbod voor traumabehandeling bij Herlaarhof, bestaat sinds augustus 2020 ook de mogelijkheid voor jeugdige cliënten individueel een kortdurend intensief programma te doorlopen: Intensieve Trauma-behandeling of kortweg ITB. Opvallend is dat dit programma midden in de coronatijd tot stand is gekomen. Desirée Florisson en Judith de Vroomen, beiden traumabehandelaars, stonden samen aan de wieg van de ITB bij Herlaarhof.

Reinier ging met hen in gesprek over dit nieuwe behandelaanbod.

Desirée: “We hebben de ITB ontwikkeld voor kinderen en jongeren die meerdere ingrijpende gebeurtenissen hebben meegemaakt en hierdoor last hebben van posttraumatische stress klachten, en bij wie eerdere behandeling hiervoor onvoldoende geholpen heeft. Zij hebben bijvoorbeeld last van herbelevingen, schrikachtigheid, stemmingswisselingen, negatieve gedachten en het uit de weg gaan van nare herinneringen. Het doel van de ITB is het doorbreken van de vermijding aan herinneringen en prikkels die aan het trauma doen denken.”

Bij jongeren die zich met een veelheid aan klachten melden in de hulpverlening, bestaat het risico dat PTSS (klachten) onbedoeld over het hoofd worden gezien. De traumabehandeling blijft dan achterwege. Judith vult aan: “Het is van belang dat we alert blijven op mogelijke psychotrauma bij jongeren. Een goede indicatiestelling is heel belangrijk. Als de PTSS voldoende is behandeld, kunnen andere klachten, zoals verdriet, woede of interpersoonlijke problemen ook beter behandeld worden en een plek krijgen. Dit geeft ruimte aan het werken aan een gezonde (persoonlijkheids)ontwikkeling.” In principe komt iedereen met PTSS-klachten in aanmerking voor deze behandelmodule. In de praktijk zien we echter dat de ITB heel goed kan werken voor jongeren bij wie eerdere traumabehandeling onvoldoende geholpen heeft en juist ook bij jongeren die ernstige en uiteenlopende klachten ervaren.

SITT – ITB

“Het grootste deel van de jongeren die bij ons in behandeling komt, heeft te maken gehad met huiselijk geweld en seksueel misbruik. Daarnaast is het geen uitzondering dat ook een ouder of ander gezinslid voor traumabehandeling in aanmerking komt. We werken altijd met en in het systeem, en zoeken hierin de samenwerking op met andere (interne of externe) partijen. Zo hebben we voor een jongedame die bij ons aangemeld werd voor ITB, haar moeder naar de Specialistisch Intensieve Traumatherapie (SITT) bij het psychotraumacentrum doorverwezen, zodat eerst

moeder bij het SITT, en daarna dochter bij ons behandeling volgt. Met gezamenlijke afstemming en systeemgesprekken”, vertelt Desirée.

Vertrouwen in de kracht van jongeren

“De module ITB is altijd een onderdeel van een grotere behandeling en fungeert als

stel vindt altijd plaats in de context van het systeem van ouders, familie en belangrijke anderen. Het is daarom zo belangrijk dat de jongere zich door hen gesteund voelt. Onze ervaring is dat het effect het grootst is als het ingebed is in een lopende behandeling en in het systeem.”

De parallellen tussen SITT en ITB zijn duidelijk. De opzet van de SITT, een meerdaags (intern) intensief behandeltraject voor traumatherapie voor volwassenen, heeft dezelfde grondgedachte als de ITB. De praktische uitvoering is verschillend.

De ITB-behandeling bij Herlaarhof duurt vier weken. De eerste week is de voorbereidingsweek. Tijdens de tweede en derde week krijgen jongeren individueel intensieve behandelingen gedurende drie dagen per week. Het gaat dan om psycho-educatie, EMDR, imaginaire en in vivo exposure, vaktherapie (PMT en beeldende therapie) en activiteiten gericht op lichaamsbeweging.

Ook ouders krijgen ondersteuning om de klachten van hun kind beter te begrijpen

en te leren hoe zij hier het beste mee kunnen omgaan. In principe vindt de behandeling plaats op de polikliniek. In de praktijk zien we dat circa 50% van de jongeren kiest voor een klinische opname tijdens de twee intensieve weken. Die mogelijkheid is er.

In de vierde week wordt de behandeling afgerond door middel van het opstellen van het eigen verhaal met de jongeren en een bijeenkomst waarin de jongeren delen van zijn of haar traumaverhaal en herstel deelt met belangrijke anderen.

Om te kijken in hoeverre de behandeling heeft gewerkt op klachtniveau, vindt er een maand na de afronding van de behandeling een interview plaats met de jongere over zijn of haar PTSS-klachten.

een soort kanonskogel”, vertelt Judith. “In een relatief korte tijd werken we intensief met cliënten aan hun traumaproblematiek. We proberen alles uit de kast te halen om de vermijding te doorbreken. We dagen de jongeren uit zonder dat ze daarbij over hun grenzen gaan. Over hun grenzen gaan, dat hebben ze al genoeg meegemaakt. Het sleutelwoord in dit herstelproces is motivatie. Als jongeren zelf inzien dat ze er echt iets aan willen doen, gebeurt dat ook. We moeten vertrouwen hebben in de kracht van jongeren. En her-

Bovenregionaal team

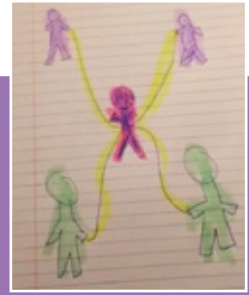
Desirée: “Het afgelopen jaar hebben we ongeveer 16 cliënten met de classificatie PTSS in behandeling gehad, van wie 3 extern. Het betreft een bovenregionaal aanbod, van Amersfoort tot Leiden, van Eindhoven tot Zutphen komen aanmeldingen binnen. Het landelijk ITB-aanbod voor jeugdigen is nog beperkt, maar wel in opkomst gelukkig! Recent hebben we een ITB-traject uitgevoerd binnen de setting van gesloten jeugdzorg op een locatie in het oosten van het land. Het is mooi en

waardevol te ervaren hoe goed we hierin hebben kunnen samenwerken met de collega's binnen de jeugd-zorginstelling, sectoroverstijgend. Omdat de wachtlijsten bij ons oplopen zijn we bezig met het uitwerken van verschillende toekomstscenario's."

Het team bestaat momenteel uit 12 collega's: traumatherapeuten (GZ-psychologen/ psychotherapeut/ klinisch psycholoog i.o.), ambulante begeleiders, vaktherapeuten psychomotorische en beeldende therapie, systeemtherapeut, zorgadministratief medewerkers voor de ingewikkelde logistiek en een psychiater.

Ze besluiten: "We zijn er trots op hoe ons team dit heeft opgezet en het draagt. Doordat we allemaal vanuit onze eigen teams de expertise meebrengen naar het ITB-team, leren we veel van elkaar en gaat hiermee het collectieve niveau omhoog."

In het EMDR-magazine van april 2021 is een artikel gepubliceerd van een casusbeschrijving.



Graag hadden we als ITB-team in zijn geheel op de foto gestaan, want we dragen een behandeling samen. Maar groepsfoto's in coronatijd zijn lastig. Daarom hebben we jongeren gevraagd om een foto-idee. Jesse stuurde een reactie; hij maakte een ontwerp waarin hij met touwen zijn herstel symboliseert.

Jesse is bijna 18 jaar als hij deelneemt aan de intensieve traumabehandeling van Herlaarhof. Een maand geleden heeft hij met enorme kracht, lef en doorzettingsvermogen het ITB-traject afgerond. De sterke vermijding die hij over (en door) zijn trauma had opgebouwd is doorbroken en de verwerking van zijn trauma(s) komen op gang. "Ik ben wél behandelbaar", zegt hij met een lange zucht. "Eerst wordt de jongere geholpen om de touwtjes in handen te nemen. Maar nu, na de ITB, heeft de jongere zelf de touwen in handen. Hij staat in het midden van zijn behandeling. Hij houdt vier touwen vast. En tegelijkertijd ondersteunen de therapeuten hem in de behandeling door de touwen vast te houden. Alle vier de touwen zijn representatief voor een onderdeel van de intensieve behandeling. De imaginaire exposure, de EMDR, de PMT en ook het voortraject met een schematherapeutische insteek."

